

Sociale vlaktaks is goed voor iedereen

BELASTINGHERVORMING

Een sociale vlaktaks, met een topinkomenheffing, is rechtvaardig, creëert veel banen en leidt ertoe dat de koek voor iedereen groter wordt.

Een sociale vlaktaks van ongeveer 35 procent kent veel voordelen. Voor iedereen geldt hetzelfde belastingtarief, ook ten aanzien van de aftrekposten. De overheid beïnvloedt niet langer de keuzes in een gezin via de belastingtarieven, bijvoorbeeld ten aanzien van de vraag wie hoeveel uren werkt. Ook worden gezinnen verlost van een ingewikkelde discussie over het verplaatsen van aftrekposten in de loop van de tijd en het schuiven met aftrekposten tussen gezinsleden.

Het belastingstelsel wordt ook veel eenvoudiger. De belastingheffing in Nederland is inmiddels zo complex dat velen het overzicht kwijt zijn. Het is bovendien maar zeer de vraag of fiscale prikkels wel effectief zijn, omdat het overgrote deel van de Nederlanders zich daar helemaal niet bewust van is.

Belangrijk is het voorstel ook voor de huidige discussie over te hoge schulden. Een vlak tarief voor arbeid leidt tot een gezondere financieringsstructuur van hypotheek en bedrijven, omdat meer lenen dan nodig niet langer fiscaal wordt aangemoedigd. Dat helpt om de woningmarkt vlot te trekken.

Door een vlaktaks komt er een loonsomheffing voor werkgevers en het loonstrookje wordt zo een lust voor het oog. Verder kan men zonder ingewikkelde omhalen communiceren wat een werknemer netto overhoudt van een extra inspanning. Doordat men meer overhoudt, de verstoringe werking van het huidige sterk progressieve stelsel voor het arbeidsaanbod wordt weggenomen en de bureaucratie voor werkgevers vermindert, schept het voorstel veel banen en economische groei. Het gaat daarbij al gauw om 100 duizend extra banen.

Van een vlaktaks wordt vaak gezegd dat lagere inkomens erop achteruit gaan en hogere inkomens bevoordeeld worden. Zo kopt *de Volkskrant* (19 januari) dat een sociale vlaktaks 'leidt tot enorme toename van inkomensongelijkheid'. Dit is onjuist. De onderzoeken, waaruit wordt geciteerd, zijn allemaal gebaseerd op een kale vlaktaks.

Huidige belastingstelsel ontmoedigt arbeid

Het loonstrookje wordt een lust voor het oog

Door twee eenvoudige aanpassingen spreken we over een sociale vlaktaks. De belangrijkste wijziging betreft de omzetting van de huidige degressieve werkgeversbijdrage in de Zorgverzekeringswet (ZVW) in een proportionele ZVW-loonsomheffing. In 2012 draagt iedere werkgever tot een inkomen van 50 duizend euro 7 procent van het inkomen af. In ons voorstel wordt, na invoering van de vlaktaks, van ieder inkomen 4 à 5 procent afgedragen voor de zorg. Hierdoor wordt het de-nivellerende effect van de vlaktaks aan de onderkant beperkt. Bovendien wordt de huidige ingewikkelde financiering overboord gezet en wordt gekozen voor een meer houdbare financiering van de zorg.

Als tweede aanpassing kan een topinkomenheffing de inkomensvoordelen voor de bovenkant van het inkomensgebouw wegnemen. Het betreft hier een extra heffing op het inkomen in box I, die geldt vanaf een topinkomen van bijvoorbeeld 100 duizend euro of de balkenendnorm. Aftrekposten worden tegen het vlaktakstarief verrekend om arbitrage te voorkomen. Voor deze groep geldt dan geen vlaktaks in de letterlijke zin van het woord, maar daar staat tegenover dat het om een zeer beperkte groep van belasting-

plichtigen gaat (circa 1 procent van het totaal aantal belastingplichtigen). Onze conclusie is dat de herverdelingseffecten van een sociale vlaktaks beperkt zijn.

Ook de citaten van de Studiecommissie Belastingstelsel uit 2010 worden uit hun verband gerukt. De commissie heeft, anders dan *de Volkskrant* suggereert, de sociale vlaktaks – met haar andere financiering van de zorg – niet meegenomen vanwege tijdgebrek vlak voor de verkiezingen. Mede om die reden heeft de Tweede Kamer onlangs op initiatief van de SGP een motie aangenomen om opnieuw een belastingadviescommissie in te stellen en het kabinet heeft toegezegd deze motie met voortvarendheid te willen uitvoeren. Wat ons betreft moet deze studiecommissie met voorrang naar de sociale vlaktaks kijken.

Bij de invoering van een sociale vlaktaks moet tevens kritisch gekeken worden of alle 118 aftrekposten, kortingen en andere belastingbeperkende regelingen die ons fiscale stelsel ontsieren – het gaat om een bedrag van 89 miljard euro in 2012 – gehandhaafd moeten blijven. Hierdoor blijven de belastingtarieven immers veel hoger dan nodig. Door grondslagverbreding in ruil voor tariefverlaging kan het vlaktakstarief verder dalen. Het verschil tussen de belastingtarieven op arbeid en kapitaal wordt daardoor kleiner, wat belastingarbitrage vermindert.

Steeds meer dringt het inzicht door dat het huidige belastingstelsel nodeloos ingewikkeld is, overmatig lenen stimuleert en arbeid ontmoedigt. Een sociale vlaktaks is rechtvaardig én – belangrijk – er komen veel banen bij en de koek wordt voor iedereen groter. De grote voordelen maken het perspectief van een sociale vlaktaks noodzakelijk en alleszins realistisch.

RAYMOND GRADUS hoogleraar Vrije Universiteit Amsterdam en Directeur Wetenschappelijk Instituut CDA.
ROEL BEETSMA hoogleraar Universiteit van Amsterdam.
LANS BOVENBERG hoogleraar Universiteit van Tilburg.
KOEN CAMINADA hoogleraar Universiteit van Leiden en Universiteit van Amsterdam.
ELBERT DIJKGRAAF hoogleraar Erasmus Universiteit Rotterdam en Tweede Kamerlid SGP.
SYLVESTER EIJJINGER hoogleraar Universiteit van Tilburg.